

Post- och telestyrelsen
Spektrumavdelningen
700MHz-bandet@pts.se
Skickas med e-post

Stockholm den 23 februari 2018

Ang. Synpunkter på PTS konsultation inför planerad spektrumauktion av frekvensutrymme i 700 MHz-bandet

Hi3G Access AB (Tre) har beretts tillfälle att lämna synpunkter på Post- och telestyrelsens (PTS) konsultation inför planerad spektrumauktion av frekvensutrymme i 700 MHz-bandet, fortsättningsvis kallad Konsultationen, i ärendet med dnr 17-9908. Tre får med anledning härav framföra följande synpunkter på PTS förslag om spektrumtak.

1 Sammanfattning

Tre avstyrker PTS förslag att inte införa något spektrumtak för den del av 700 MHz-bandet som nu ska tilldelas, eftersom detta får förödande konsekvenser på konkurrensen på slutkundsmarknaden.

Tre anser att ett spektrumtak måste uppställas som säkerställer minst tre tillståndshavare i den del av 700 MHz-bandet som nu ska tilldelas, i likhet med vad PTS beslutade i 800 MHz-auktionen. Tre föreslår att spektrumtaket bestäms till 20 MHz av denna del av 700 MHz-bandet, dvs. av 60 MHz, oavsett om FDD eller SDL-block förvärvas.

2 Spektrumtak

2.1 Spektrumtak måste uppställas

I Konsultationen anges att PTS inte avser att införa något spektrumtak för den del av 700 MHz-bandet som nu ska tilldelas. PTS motiverar förslaget bl.a. med att myndigheten gör samma bedömning som i den tidigare avbrutna 700 MHz-auktionen, nämligen att en aktör bör kunna förvärva 2x20 MHz i FDD-delen av bandet.

Tre kan konstatera att avsaknaden av ett spektrumtak innebär inte bara att en aktör tillåts förvärva 2x20 MHz FDD, utan även att samma aktör får förvärva ytterligare 20 MHz SDL – dvs. *allt spektrum i den nu aktuella 700 MHz-tilldelningen*. Situationen är således inte densamma som inför den avbrutna auktionen hösten 2016, utan PTS förslag innebär *en avsevärd försämring av de konkurrenshänsyn* som myndigheten gör i tilldelningen. Spektrumtaket i den avbrutna auktionen säkerställde minst två tillståndshavare i frekvensbandet (vilket Tre starkt ifrågasatt eftersom det inte var tillräckligt konkurrensfrämjande), medan nuvarande förslag tar bort denna garanti. Vidare innebär spektrumtaket en begränsning av innehavet i 700 MHz-bandet till 40 MHz, medan nuvarande förslag innebär att totalt 60 MHz kan förvärfas.

Effektiv konkurrens är det främsta sättet att uppnå fortsatta investeringar i digital infrastruktur, vilket ger konsumenterna bättre täckning, högre hastigheter och mer kapacitet för de mobila tjänsterna. Att PTS mål om låga priser, hög kvalitet och ett stort tjänsteutbud ska uppnås genom konkurrens följer också av LEK och PTS övriga styrdokument, t.ex. spektrumstrategin. Trots detta har PTS bedömt att det är acceptabelt att en aktör tillåts förvärva allt spektrum som nu ska tilldelas i 700 MHz-bandet, dvs. hela 60 MHz. Detta gör det möjligt för Net4Mobility att öka sitt innehav i låga frekvensband från 43% till 60%, alternativt är det möjligt för Telia att öka innehavet från 29% till 50%. Eftersom mobiloperatörernas tillgång på spektrum är direkt styrande för tjänsternas hastighet och inomhustäckning är det uppenbart att så stora innehav ger fördelar som snedvrider konkurrensen, vilket riskerar att påverka tjänsteutbudet på slutkundsmarknaden negativt. Sådana "koncentrationer" av spektrum har därför hindrats tidigare av PTS, se bl.a. 800 och 1800 MHz-auktionerna samt följande uttalande som gjorts tidigare i denna tilldelning:

*"För det fall PTS inte skulle tillämpa något spektrumtak över huvud taget i tilldelningen av 700 MHz-bandet är det teoretiskt möjligt att en aktör förvärfvar hela FDD-segmentet i 700 MHz-bandet, dvs. 2 x 30 MHz. Ett sådant resultat av tilldelningen riskerar att leda till att en aktör – som redan har en spektrumportfölj i band under 1 GHz – påtagligt utökar sitt innehav på ett sätt som det i praktiken blir svårt för andra aktörer att hämta in. Det utfallet skulle på sikt kunna påverka konkurrenssituationen på mobilmarknaden negativt och därmed kunna leda till en nackdel för konsumenterna (Tres kursivering och understrykning). Med hänsyn till detta finner PTS att ett spektrumtak bör tillämpas i denna tilldelning."*¹

PTS nu aktuella förslag att inte uppställa något spektrumtak strider alltså t.o.m. mot tilldelningsprojektets egna slutsatser. Att det inte längre är fråga om 2x30 MHz FDD som ska tilldelas, utan enbart 2x20 MHz FDD, kan inte tillmätas någon betydelse, eftersom PTS samtidigt återinfört 20 MHz SDL till auktionen. Det blir således fråga om samma totala spektrum mängd, 60 MHz, som en aktör "påtagligt utökar sitt innehav" med. SDL-blocken har ett betydande värde eftersom ca 90 procent av datatrafiken i mobilnäten är nedlänkstrafik. Vidare kan SDL-blocken kombineras med FDD-block i andra frekvensband för upplänkstrafik i sistnämnda block, i syfte att ge en användning som är snarlik den hos FDD-blocken i 700 MHz-bandet. Således har SDL-blocken ett sådant betydande värde att PTS måste ta hänsyn till den koncentration av spektrum som en aktör kan uppnå om inget spektrumtak uppställs,

¹ Se PTS bemötande av konsultationssvar av den 23 mars 2016, s. 26.

och de oacceptabla konsekvenser detta får konkurrensen. PTS kan därför omöjligt fatta ett annat beslut än vad myndigheten gjort tidigare i tilldelningsprojektet, dvs. att spektrumtak måste uppställas.

2.2 *Spektrumtaket måste säkerställa minst tre tillståndshavare och bör bestämmas till 20 MHz*

Tre anser att den förändring som skett av bandplanen, dvs. att 2x10 MHz FDD tagits bort från tilldelningen efter regeringsbeslut och 20 MHz SDL återinförts av PTS, innebär att *PTS tidigare föreslagna spektrumtak om 2x20 MHz FDD måste ändras* på sätt som beskrivs nedan.

Tre får i denna del hänvisa till vad bolaget anfört om spektrumtaket tidigare, se främst Tres yttranden av den 4 september 2015 s. 7 ff. och den 4 februari 2016 s. 4 ff. Sammanfattningsvis handlar det om att spektrumtaket om 2x20 MHz måste ändras så att *PTS säkerställer att det blir minst tre tillståndshavare som kan förvärva spektrum i 700 MHz-bandet*. Om PTS håller fast vid ett spektrumtak om 2x20 MHz FDD, eller t.ex. 2x10 MHz FDD, kommer auktionen med all sannolikhet att resultera i att Telia och Net4Mobility förvärvar allt tillgängligt spektrum i 700 MHz-bandet, vilket medför att de får mycket stora innehav av spektrum i låga frekvensband, medan Tre blir utan och marginaliseras. En sådan spektrumfördelning kommer att påverka konkurrensen på slutkundsmarknaden negativt, eftersom det bl.a. kommer leda till högre priser för konsumenterna och andra slutanvändare.

Omständigheter som med styrka talar för att de största mobiloperatörerna – Telia samt Tele2 och Telenor genom nätbolaget Net4Mobility – förvärvar allt spektrum som tilldelas i 700 MHz-bandet och Tre blir utan är dels att *stora operatörer värderar spektrum högre* på grund av sina stora kundbaser, dels att det *finns ett betydande "konkurrensbegränsande" värde* för stora operatörer att utestänga mindre konkurrenter, se vidare i Tres ovan nämnda yttranden. Dessa faktorer inverkar i allra högsta grad på prisbildningen i spektrumauktioner, vilket är väl känt bland tillsynsmyndigheterna inom EU. PTS utgångspunkt att priset för spektrum enbart speglar det faktiska värdet på spektrumet, vilket leder till en ekonomiskt effektiv användning till förmån för konkurrensen och konsumenterna, är således direkt felaktig, utan andra konkurrensskadliga faktorer inverkar också. Således, en auktion i sig själv säkerställer inte att konkurrensen på slutkundsmarknaden bibehålls, utan detta kräver att PTS aktivt utformar ett spektrumtak som åstadkommer detta. Detta bör ske efter en grundlig konkurrensanalys som är öppen och transparent mot marknaden; något som saknats så här långt.

700 MHz-bandet är en kritisk resurs som styr mobiloperatörernas möjligheter till täckning, hastighet och kapacitet för tjänsterna samt att lansera och tillhandahålla bl.a. 5G. Om Tre blir utan frekvenser i 700 MHz-tilldelningen kommer Tres innehav i låga frekvensband att minska från 21% till 15%. Tre kommer då att marginaliseras och förlora trovärdighet som konkurrent, med ett minskat konkurrenstryck på slutkundsmarknaden som följd, se vidare ovan nämnda yttranden. För att förhindra detta måste PTS *säkerställa att det blir minst tre tillståndshavare i 700 MHz-bandet, i likhet med vad myndigheten beslutade om i 800 MHz-auktionen*. Inför denna tilldelning år 2011, som skedde under mycket snarlika förhållanden då bl.a. 4G var på väg att lanseras, bedömde PTS att konkurrensen

på slutkundsmarknaden krävde ett sådant spektrumtak. Samma övervägande ska göras nu och det saknas omständigheter som talar för en annorlunda bedömning.

För ett spektrumtak som säkerställer minst tre tillståndshavare, och med hänsyn tagen till den förändrade bandplanen, förslår *Tre ett spektrumtak om 20 MHz i den del av 700 MHz-bandet som nu ska tilldelas, dvs. av 60 MHz, oavsett om FDD eller SDL-block förvärvas.*

Undertecknade står givetvis till tjänst för det fall PTS har frågor eller önskar diskutera denna skrivelse.

Stockholm som ovan

Magnus Forslund

Josefine Jonsson